

Borgere i naturen

Evaluering af Naturstyrelsens samarbejde med Projektenheden Struer kommune

Konklusion:

Projektenheden Struer og Naturstyrelsen Vestjylland har samarbejdet om en beskæftigelsesrettet indsats målrettet borgere på kanten af arbejdsmarkedet. Efter 4 måneder har Naturstyrelsens koordinator evalueret projektets effekt på udvalgte indikatorer for arbejdsmarkedsparathed.

Evalueringen indikerer, at de deltagende borgere udviser en øget mestring af hverdagen, der bl.a. kommer til udtryk ved en øget motivation og ansvar for egen sundhed og livskvalitet. At borgerne udtrykker en øget mestringsforventning, synliggøres i borgernes øgede tro på egen formåen og håndtering af krævende situationer.

I tillæg til dette udviser borgerne en øget følelse af sammenhæng i hverdagen, samt øgede sociale og personlige kompetencer. Dette kommer til udtryk i øgede eksekutive funktioner, hvor borgerne oplever at kunne håndtere de krav, der stilles til selvorganisering og problemløsning.

Nærværende evaluering indikerer, at Naturstyrelsens beskæftigelsesrettede projekt har en positiv effekt på de udvalgte indikatorer for arbejdsmarkedsparathed

Indledning:

Formålet med Naturstyrelsens nye projekter er at bidrage til en øget hverdagsmestring og mulig arbejdsmarkedsparticipation hos udsatte borgere. Projektet tager sigte på, at bidrage med at sikre gruppen af udsatte borgere på kanten af arbejdsmarkedet, succesoplevelser og øget selvværd bl.a. gennem beskæftigelsesrettede, vejlednings- og udviklingsorienterede indsatser med Naturstyrelsens arealer som udgangspunkt.

Naturstyrelsens koordinatorene for den beskæftigelsesrettede indsats i Midt-, Vest- og Nordjylland har indgået aftale med Projekt enheden, Industrivej 16 7200 Stuer om anvendelse af Naturstyrelsens arealer og arbejdsopgaver i en beskæftigelsesrettet indsats målrettet borgere på kanten af arbejdsmarkedet. Projekt enheden i Struer har siden d. 29.04.14 anvendt Naturstyrelsens arealer og arbejdsopgaver 2 dage om ugen. De tildelte arbejdsopgaver har bl.a. bestået af nedklipping og pleje af skovens fortidsminder. Derudover har Projekt enheden hjulpet med rengøring af skovens vejskilte, samt bistået med hjælp til hedepleje på udvalgte arealer.

Projekt enhedens ledelse og personale har fra starten af projektet udtrykt anerkendelse af naturen, som en vigtig løftestang for at bibringe borgerne øgede kompetencer. Projekt enhedens medarbejdere har, med deres engagement og entusiasme, været bidragende til projektets succes.

Evaluerings:

Naturstyrelsens koordinator har udarbejdet en evaluering af projektets effekt på borgernes arbejdsmarkedsparticipation og opfattelse af sammenhæng i hverdagen. Den kvalitative evaluering bygger på 2 fokusgruppeinterviews af projektets brugere (i alt 22 personer), og har inddraget følgende udvalgte indikatorer for arbejdsmarkedsparticipation¹:

- Motivation
- Identitet og hverdagsmestring
- Sociale kompetencer
- Personlige kompetencer
- Fysisk og psykisk helbred

Før projektets opstart

Første fokusgruppeinterview blev foretaget præliminært inden projektets opstart for at klarlægge borgerenes *motivation, udgangspunkt og opfattelse af egen hverdag*.

Fra mødet med de deltagende borgere fra Struer kommune fremgik det tydeligt, at borgerenes motivation for deltagelse i projektet var meget høj. Motivationen blev båret af et stort ønske om at lave noget meningsfyldt, idet borgerne oplevede at dagligdagen savnede indhold. Borgerne udtrykte, at udsigten til oplevelser og arbejdet i naturen var en afgørende faktor for deres motivation og deltagelse i

¹ Beskæftigelses Indikator Projektet. Væksthuset (2012)

Naturstyrelsens projekt. Igennem projektet udtrykte borgerne bevidsthed om, at meningsfyldte arbejdsopgaver i naturen kan give dem et større overskud og energi i hverdagen.

Borgernes motivation blev blandt andet udtrykt ved følgende udsagn:

"Jeg meldte mig til projektet for at få positive oplevelser og lave noget der er mening med"

"Jeg ønsker at komme ud og lave noget fornuftigt i den gode danske natur i stedet for bare at sidde her og trille tommelfingre"

Det er koordinatorens vurdering, at borgerne har en høj motivation for deltagelse i projektet. Yderligere udviser borgerne forståelse for egen situation, samt projektets muligheder for en ændring af hverdagen.

Under projektet

Ved opstarten af projektet i skoven deltog koordinatoren sammen med Struer kommunes projektleder og de deltagende borgere. Koordinatoren kunne observere flere ændringer blandt borgerenes humør, attitude og socialisering under arbejdet i skoven. Enkelte af de deltagende borgere, der ellers er kendt for at undgå brede relationer i kommunens projektenhed, valgte under arbejdet i skoven at indgå det sociale arbejdsfællesskab. Derudover observerede koordinatoren, at de deltagende borgere udviste stort ejerskab over for projektet. Borgerne tog selv initiativ til at yde en ekstra indsats i bekæmpelsen af invasive arter, og påbegyndte uopfordret affaldsopsamling på lokaliteten. I tillæg til dette kan Struer kommune berette om, at deltagelse af en myndighedsperson fra Naturstyrelsen i forløbet oplevedes som en positiv sideeffekt i forhold til at kommunens projektmedarbejder. Dette blev synliggjort i at kommunens projektmedarbejder blev ligestillet med borgerne, og kunne dermed opnå en anderledes kontakt med borgerne end til dagligt i Projektenheden. Kommunens projektmedarbejder udtrykte således glæde ved den socialpædagogiske gevinst Naturstyrelsens projekt kunne medføre.

Ud fra ovenstående observationer er det koordinatorens vurdering, at arbejdsopgaver og arbejdsfællesskab i naturen styrker borgerenes sociale- og personlige kompetencer.

4 måneder efter projektets opstart.

I ultimo august 2014 mødte koordinatoren de deltagende borgere for endnu et fokusgruppeinterview. Ved dette opfølgende interview var fokus, at tilvejebringe oplysninger om borgernes *identitet og hverdagsmestring, selvvurderende helbredstilstand, samt personlige og sociale kompetencer*. Indledningsvist udtrykte samtlige borgere stor tilfredshed med projektet, og kunne således berette om positive oplevelser i skoven. Samtlige borgere anså projektet, som et meget værdifuldt og positivt tilvalg i deres hverdag.

Flere borgere udviste øget ansvarlighed for det udførte arbejde, og udtrykte således faglig stolthed og identitet. Dette kom under interviewet til udtryk ved følgende udsagn:

”Vi anerkender værdien af arbejdet både for os selv og for andre”

”Jeg er stolt af arbejdet, man kan selv se at det ser pænt ud og det er rart at kunne aflevere noget der ser pænt ud”

De deltagende borgere berettede også om øgede sociale og personlige kompetencer, der kom til udtryk som en øget konflikthåndtering og problemløsning. Borgerne udtrykte tillige en større forståelse og anerkendelse af deres forskelligheder, hvilket de også bemærkede som en positiv indflydelse på omgangstonen hjemme i Projektenheden. Borgerne berettede om øgede empatiske ressourcer og en fællesskabsfølelse ved deltagelse i projektet.

Det er en interessant observation, at borgerne udtrykker denne positive forandring og oplever at deres sammenhold styrkes gennem arbejdet i skoven. At borgernes empatiske, sociale og personlige kompetencer er styrket efter deltagelse i Naturstyrelsens projekt kommer bl.a. til udtryk ved følgende udsagn:

”Vi lærer hinanden at kende på en anderledes måde, og tager egentlig mere del i hinanden”

”Vi snakker sammen på en helt anden måde end vi gør i projektenheden”

”Vi har en god stemning når vi er derude, og vi er i godt humør alle sammen når vi er afsted”

Evalueringen viser desuden, at borgerne oplevede en øge mestring af hverdagen, samt en følelse af sammenhæng i hverdagen. Borgerne berettede tillige om et ansvar for egen sundhed, hvilket bl.a. kommer til udtryk ved følgende udsagn:

”Jeg ryger færre cigaretter når jeg er i skoven. Jeg tænker på, at jeg måske skal holde op med at ryge”

”Jeg er holdt op med at drikke til hverdag, fordi jeg gerne vil være frisk når jeg skal arbejde i skoven”

”Arbejdet i skoven gør at jeg føler mig vigtig. Jeg har noget interessant, at fortælle når jeg kommer hjem”

Det er koordinatorens vurdering, at projektet også kan tage afsæt i den positive psykologis metoder til at forstærke de positive erfaringer og følelser borgerne oplever efter deltagelse i projektet. Ydermere ses det at borgernes tager ansvar for egen sundhed igennem et øget ansvar or egen sundhed og livskvalitet.

I samarbejdet mellem Projektenheden Struer og Naturstyrelsen har det beskæftigelsesrettede projekt målrettet borgere på kanten af arbejdsmarkedet formålet, at øge de deltagende borgeres motivation, selvvurderende helbred, selvværd og personlige & sociale kompetencer. Projektenheden Struer beretter om borgere, der efter deltagelse i Naturstyrelsens projekt, er kommet i ordinært arbejde eller er påbegyndt uddannelse.

Projektet har, med naturoplevelser og arbejdsfællesskab i naturen, kastet lys over de muligheder der er for en øget arbejdsmarkedsparticipation for borgere på kanten af arbejdsmarkedet ved anvendelse af naturens som læringsrum.

Med venlig hilsen

Claes Fischer

Koordinator. Biolog

Vestjylland

Dir. tlf.: (+45) 72 54 36 23

Mobil : (+45) 41 39 24 41

clafi@nst.dk